

"...

## **I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ**

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"İptalini talep ettiğimiz 4460 sayılı Kanun; içerik olarak incelendiğinde, Spor Toto Teşkilât Müdürlüğünde çalışan bir kısım personelin istihdam fazlası olduğu ve istihdam fazlası olarak tespit edilen personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına memur statüsü ile atanmasını içerdiği anlaşılmaktadır.

Sayın Anayasa Mahkemesi bir kararında (1988/19 E., 1988/33 K.); "Sosyal Hukuk devleti, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet demektir. Çağdaş anlayış, sosyal hukuk devletinin, tüm kurumlarıyla Anayasa'nın özüne ve ruhuna uygun bir biçimde kurulmasını gerekli kılar. Hukuk devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleştirilebilir demek ve Anayasamızın 2. maddesi, Başlangıç kısmı ve 5. maddesinin birlikte yorumu, devleti, kendisini oluşturan bireyleri sosyal adalet çerçevesi içerisinde yaşatma yükümü ile baş başa bırakmaktadır." demektedir.

Bu kanun ile Anayasa hükümleri açıkça ihlal edilmiştir. Yapılan yasal düzenleme, bir kısım çalışanların artık ihtiyaç olmadığı gerekçesi ile memur statüsüne geçirilmesini öngörmekte ancak bunu yaparken rıza unsurunu aramamakta dolayısı ile bu kişilerin Anayasa ve İş Yasasından doğan "Kıdem Tazminatı" haklarını ellerinden almaktadır. Yani diğer bir anlatımla bizzat yeni yasa bu kişilerin kazanılmış haklarını yok etmektedir.

Açıklandığı üzere, bu yasa, halen Spor - Toto Teşkilât Müdürlüğünde istihdam edilen (işçi statüsünde çalışmakta olan) kapsamdaki işçilerin istihdamında çalışan/çalıştıran arasındaki var olan irade eşitliği ilkesini ortadan kaldırmaktadır. İş Kanunu kapsamında çalışan ve irade eşitliği ilkesine dayanan ilişkinin, tek taraflı iradeye dönüştürülmesi ve bu yapılırken de ilgilinin rızasının aranmaması hukukun evrensel kuralının ihlali anlamındadır.

Günümüzde işsizliğin bu denli yaygın olduğu bir ortamda, Devletin mevcut çalışanların hakkını koruma ödevi varken ve bu hakkı sağlamak için gerekli önlemleri almak yükümündeyken bu yasa ile bir kısım çalışanları mağdur etmesi kabul edilemez.

İptali talep olunan Kanunun 1 inci maddesinde, "...Teşkilâtça yapılan değerlendirme sonucunda ihtiyaç fazlası olduğu tespit edilenler..." cümlesi yer almaktadır. Kanun, ihtiyaç fazlası olanların tespitini idarenin tek taraflı ve keyfi tasarrufuna bırakmıştır. İhtiyaç fazlası kıstası için herhangi bir ölçünün ya da kıyas yolu ile örneklemenin dile getirilmeksizin, idarenin keyfi tasarrufuna bırakılması, Anayasamızın "Hukuk Devleti" olma ilkesini zedelemektedir.

İptali talep olunan kanun, memur kadrosuna atanacak personelin 657 sayılı Yasa çerçevesinde intibaklarının hangi esaslara göre yapılacağını kesin bir dille belirtmiş değildir. Bu dahi memur kadrosuna geçirilecek personelin çalışma koşullarını önceden bilme ve öğrenme hakkını ortadan kaldırmaktadır.

Aynı şekilde memur statüsüne geçirilecek personel, işçi statüsünde iken almakta olduğu ücretten daha az bir ücrete mahkum kılınmaktadır. Yani çalışanın tek gelir kaynağı olan

emeğinin bedeli, kendi iradesi dışında, keyfi ve tek taraflı bir tasarrufla azaltılmakta ve ekonomik bakımdan daha geri bir yaşam düzeyine itilmektedir. Bu uygulama, Anayasamızda tanımı yapılan "Sosyal Devlet" ilkesini de gözardı edilmesi ve bu ilkeye uyulmaması sonucu doğurmaktadır. Ayrıca bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kazanılmış haklarda ortadan kaldırılmaktadır. Örneğin, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte emekli hakkını elde etmesine bir ya da iki yıl kalmış bulunan personel, bu Kanunun uygulanması sonucu atanacağı memur kadrosundan emekli olabilmesi için en az dört yıl ve daha fazla çalışması gerekecektir. Emeklilik hakkı, çalışanlar için tek güvence ve anayasal haktır. Bu hakkın elde edilmesinin güçleştirilmesi Anayasanın ihlali anlamı taşıyacaktır.

Zira, Anayasanın 60. maddesinde sosyal güvenliğin bir hak olarak getirildiği göz önüne alınırsa, bu genel görüntünün istenilen amaca uygun olmadığı saptaması rahatlıkla yapılabilir. Günümüz toplumlarında her bireyin temel bir hakkı olan sosyal güvenlik, çalışanların yarını ve güvencesidir. Sosyal güvenliğin temel ilkelerinden birisi olan "denge ilkesi" ortadan kalkmaktadır. Denge ilkesi sosyal sigorta primlerinin çalışanların gelirlerine göre hesaplanmasını ifade eder ki iptali istenen Kanun ile memur statüsüne geçirilecek olan personel bu kanun nedeniyle emsallerine göre oldukça geri bırakılacaktır.

Diğer bir anlatımla bir yasa ile getirilen düzenleme öncelikle eş durumunda olanlar için eş koşulları sağlamaya yönelik olmalıdır. Ancak bu Yasa ayırım yapmaktadır. Yasa çalışan bir kısım işçiler için çıkarılmıştır ki sadece bu nokta dahi Anayasamızın "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10. maddesine aykırıdır.

Anayasamızın aynı başlıklı 49. maddesinde "... devlet, işçi ve işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler alır" demekte ancak çıkardığı yasa ile bizzat çalışma barışını kendisi bozmaktadır. Sosyal devlet, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak, gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü Devlet demektir. Çağdaş devlet anlayışı, sosyal hukuk devletinin tüm kuruluşlarıyla Anayasanın özüne ve ruhuna uygun biçimde kurulmasını gerekli kılan hukuk devletinin amaç edindiği kişinin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleşeceği sonucunu ortaya koymaktadır.

Bu açıdan yasama organı, Anayasa'da yer alan "sosyal hukuk devleti"ne aykırı düzenlemeler getiremez.

Sonuç ve İstem : 4460 sayılı Yasa, Anayasa'nın sosyal hukuk devletini düzenleyen 2. maddesine, devletin temel amaç ve görevlerini düzenleyen 5. maddesine ve Başlangıç bölümüne, sosyal güvenlik hakkını düzenleyen 60. maddesine aykırı olup Yasa'nın tümünün iptalini ve ilerde telafisi imkansız zararların doğması ihtimalinin yüksek olması sebebiyle karar verilinceye kadar yürürlüğün durdurulmasına karar verilmesini arz ve talep ederiz.""